

מיכל הליד דילהרוזה

שירים מתוך ספר שירה העומד לראות אור בקרונו

בְּתַעֲרוּכַת נִיחוּחַ קֶפֶה

ספּלון חרסינה

גרמניה, המאה התשע עשרה

כתובית "סאלוד בואינה" (לאדינו: בריאות טובה)

ספּל ותחתית חרסינה

גרמניה, המאה התשע עשרה

כתובית "תזכו לשנים רבות"

ספּל חרסינה

ברלין, המחצית הראשונה של המאה העשרים

כתובית "געזענגעט איזט דער גראשען" (גרמנית: ברוכה הפרוטה)

* * *

בירושלים בשבת בוקת כשהשג נמס לאטו

ניחווח הקפה נעדרים

מן הספלים הריקים עם הפתוביות בשחר

ובתוכי מהדהד עדין ריח אושוויץ - - -

תזכו לשנים רבות אהלו בבלקן שותי הקפה

ובידיהם ספּלון ותחתית מתוצרת

גרמניה של סוף המאה התשע עשרה

וענו זה לזה נעימות וטובות

בתוספת סאלוד בואינה בריאות טובה על כל צרה שלא תבוא

געזענגעט איזט דער גראשען ברוכה הפרוטה

חשובו לעצמם לוגמי התה

בברלין של ראשית המאה העשרים

על כל צרה שלא תבוא

ואני אחרי אושוויץ כשהשג נמס לאטו

בירושלים של ראשית המאה העשרים ואחת

מנסה להתנחם

בדמות מחלק הקפה העשוי עור גמל צבוע

מתאטרון הצלליות התורכי של סוף המאה התשע עשרה

ובקנקן הנחשת מצפה האבץ

מארץ ישראל של ראשית המאה העשרים - - -

אבל הריח מתוצרת

גרמניה

לא מרפה

כוכב הבוקר / איסטריאה די לה מאנייאנה מתוך מחזור שירים למרג'ורי אגוסין

א. התאנה

לה איגירה

עץ התאנים נטה למות בלילה בו קולך הופיע ממרחקי חלל זמן	איל חרבול די איגוס איסטובו פארה מוריר לה נוצ'י קואנדו ייגו טו צו די לאס לטוראס די טייקפו אי איספאקיוו
וכשאמרת שנטולת מקום את ידענו כי הפאן והעכשו נמצא בכל וירושלים נוסעת אתנו	אי קואנדו דיטייטס קי נו קייגיס לוגאר סאבי'אמוס קי איל חקי אי לה חגורה חגז'סטין אין טודו אי קי ירושלים בייאז'י קון מוזוטראס
למדנו באותו הלילה את חכמת התאנה ממרחקי חלל זמן: שעבודת הגן קדושה יותר מהקשבה לאנשים המסרבים להתבונן בעץ	חמבז'אמוס אין חקיה נוצ'י לה סאבי'דוריה די לה איגירה די לאס לטוראס די טייקפו אי איספאקיוו: לאב'וראר לה גואירטה אים מאס סאנטו קי איסקוצ'אר לה ג'ינטי קי ריפ'וצ'אן אוז'סי'ר'אר איל חרבול
ולמודנו אז הפית רוח בשארית הענפים	אי מואיסקטרו ליסייון אינטנסים סופלו אייבי אין איל ריקטו די לאס ראמאס

ב.

דיל חֶרֶצ'יב'וֹ דִי לַה מִימורִיחָה

מֵאֲרָכִיב הַזְּכָרוֹן

ספֿרֶת לִי עַל הָאֵי	מִי קוֹנְטֵרֵטִים דִּי לַה אִיזְלֵה
שְׁהַסְפֵּרְדִּיחָה נְצָרָה	קִי לַה סְפֵרְדִּיטָה גוֹאֲדֶרְחָבִיחָה
בְּשֵׁתִיקָתָה	אִין סוֹ סִלְנִסִּי
בְּעִנְיָתָה	אִין סוֹ עֲנָה
וּבְכִלְאִיָּה	אִי אִין סוֹס מֵאֲרָכִיב־יִיאֵס
כְּשֵׁהַפְּלָגָת	קוֹאֲנְדוֹ נֵאֲבִיגֵאֲטִים
בְּעוֹלָמָה הַנְּעֵלָם שְׁשֵׁב לְהֶתְקִים	אִין סוֹ מוֹנְדוֹ דִּיקְסֵפֶרְדִּיטִדוֹ קִי מִי אֲרִיזִיבִי
בִּין הָאֵיִים הַלְבָּגִים שְׁבִתוֹכְד	אִינְטֵרִי לַאס אִיזְלַאס בְּלֶאֲנֶקֶאס דִּי־יִנְטֵרוֹ דִּי מִי
כְּשֵׁסְפֵרֶת	קוֹאֲנְדוֹ מִי קוֹנְטֵרֵטִים
עֲלֵתָה מֵאֲרָכִיב הַזְּכָרוֹן הַקּוֹנְכִיחָה	דִּיל חֶרֶצ'יב'וֹ דִּי לַה מִימורִיחָה סוֹבִיִּיו לַה קוֹנְצ'ֵה
אֲשֶׁר בִּילְדוֹתֵי נְגָנָה אֶת מְנַגֵּינַת	קִי אִין מִי צ'יקִים טֵאֲנִי לַה מִילוֹדִיחָה דִּי
הֵיִם	לַה מֵאֵר
וְשָׁבָה שׁוּב עֵכְשׁוֹ לְשִׁיר שְׁלֶךְד	אִי קִי אֲגוֹרֵה חֵטוֹרֵנוֹ אִיחָה לַה קֵאֲנְטִיקָה טוֹיִיחָה
אֵל נָא תִלְכִי בְתִי	נֹ מִי ב'אִיִּיאֵס לַה מִי אִיז'ֵה
אֵל תִּלְכִי לְךָ אֵל הֵיִם	נֹ מִי ב'אִיִּיאֵס אִיחָה לַה מֵאֵר
כִּי הֵיִם הוּא סְעֵר	קִי לַה מֵאֵר אִיִּיקֵטָה אִין פ'וֹרְטוֹנָה
שְׁיִסְחֹף אוֹתְךָ לֵאמֹר-שָׁם	מִיִּרֵה קִי מִי ב'יֵה אֲרֶאֱקֵטָר
אֲשַׁלַּח לְךָ אֶת שִׁירִי	מִי מֵאֲנִדֶּאֲרִי מִי פוֹאִיזִיחָה
הַבְּטַחָת	אֲפֵרֹמִיטִיטִים
אָבֵל אֲנִי יִדְעֵתִיו מִבְּלִי לְקֵרָא	מֵה י'וֹ לַה קוֹנְטֵסִי סוֹן מִיִּלְדֶּאֲר
כִּי הַמְרַחֵק	פּוֹרְקִי לַאס לִיטוֹרֵאס
אֵינוֹ קִיִּים	נֹ אִינְזִיקֵטִין
בְּהַתְגַּלּוֹת אוֹצֵר	קוֹאֲנְדוֹ אִין מִיזוֹרוֹ מִי אֲפֶרְכִימִי
בְּלֵב	אֵל קוֹרְאֵסוֹן דִּי
הַסְּעָרָה	לַה פ'וֹרְטוֹנָה

המשוררת **ד"ר מיכל הלד** חוקרת ומלמדת תרבות וספרות ספרדית יהודית (לאדינו) וספרות עברית באוניברסיטה העברית בירושלים. ספרה בואי אספר לך / ב'ין טי קוֹנְטֵאָרְי: עיון רב-תחומי בסיפוריהן האישיים של מספרות עממיות דוברות ספרדית יהודית (לאדינו) ראה אור במכון בן צבי. לצד מחקריה ומאמריה, היא משוררת שמשלבת בשירתה עברית וספרדית יהודית. ספרי שיריה: מרחפת על פני המים, זמן הרימון (פרס אגודת הסופרים העבריים. www.michalheld.com)